

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0
Fastställt av (i förekommande fall)	Ev. ärendenummer	Ev. projektnummer
Ryding Jörgen, Trafikverket	[Ärendenummer]	[Projektnummer]
Dokumenttitel Minnesanteckningar från NVDB-rådet – 20 maj 2026		

Plats: Transportstyrelsen, Stockholm

Datum: 2026-05-20 (10:00 – 15:15)

Deltagande: Veronica Sjödén, Nynäshamns kommun
Alexander Karbassi, SKR
Linnéa Söderblom, Lantmäteriet
Stefan Autio, Lantmäteriet
Åsa Eriksson, Trafikverket
Tomas Löfgren, Trafikverket
Prem Huq, Trafikverket
Anna Forsell, Trafikverket
Jörgen Ryding, Trafikverket (ordförande)
Christopher Patten, Transportstyrelsen

Delges: Deltagande
Susann Holmgren, Åstorps kommun
Susanne Planath, Trafikverket
Dan Lindström, Skogforsk
Kristina Thureson, Sveaskog
Anna Kårén, Sundsvalls kommun

MASKINLÄSBARA TRAFIKREGLER

Christopher Patten hälsade alla välkomna till Transportstyrelsen.

Prem Huq och Anna Forsell, Trafikverket och Christopher Patten, Transportstyrelsen ger en slutredovisning kring uppdraget med Maskinläsbara Trafikregler.

Bakgrund

Uppdraget startade under hösten 2023 utifrån den överenskommelse som undertecknats mellan Transportstyrelsens och Trafikverkets GD. Målet var att leverera en realistisk genomförandeplan senast 30 juni 2026.

I genomförandeplanen ska man ta fram en tidplan för att få maskinläsbara trafikregler med data av god kvalitet för hela det samlade svenska vägnätet. Det ska harmonisera med utvecklingen av internationell lagstiftning inom området. Uppdraget omfattar alla trafikregler men följer prioriteringen i ITS-direktivet.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

Med maskinläsbara trafikregler avses digital information om trafikföreskrifter och andra trafikregler som är strukturerade på ett sådant sätt att den kan behandlas automatiskt av digitala system.

Maskinläsbara trafikregler

Från trafikföreskrifter till data – Föreskrivna trafikregler måste förstås av både människor och fordon. Är nödvändigt för digitala tjänster och avancerade fordon. Till exempel navigationssystem, avancerade förarstödsystem och automatiserade fordon behöver *digitala och entydiga trafikregler*.

Följer ITS-direktivet – *krav på beslutsmyndigheter* att tillhandahålla utpekade datatyper om trafikregler i maskinläsbart format.

Nyttor och möjligheter

Maskinläsbara trafikregler ger

- Lägre kostnader – mindre manuellt arbete med trafikföreskrifter, skyltning och informationshantering
- Effektivare förvaltning – enklare att kontrollera, uppdatera och dela trafikföreskrifter
- Enhetlig information mellan kommun, stat och näringsliv – offentliga öppna data gör det möjligt för navigationstjänster och fordonsindustri att använda korrekta trafikregler
- Grund för framtida tjänster – t.ex. geostaket och dynamiska trafikregler

Deluppsdrag 1 – Pilot

Syftet med piloten var att visa hur mycket arbete som krävs för en kommun att uppnå full maskinläsbarhet för utvalda trafikföreskrifter och belysa arbetsbelastningen mellan nuvarande lagstiftning, som inte kräver maskinläsbarhet, och en framtid där detta är obligatoriskt.

Den ska också demonstrera nyttjandet av maskinläsbara trafikregler för att kvalitetssäkra övriga data.

I piloten deltog Göteborg stad, Västerås stad och Umeå kommun. Alla tre kommunerna har LTF-system som möjliggör skapandet av maskinläsbara trafikregler. För att data ska vara maskinläsbart ska föreskrifterna vara vägnätsanknutna.

Det räcker inte med krav på maskinläsbarhet, förutsättningar att skapa maskinläsbara trafikregler av god kvalitet måste finnas på plats.

- Tydliga specifikationer för hur data för varje trafikregeltyp ska utformas och levereras,
- Utveckling och anpassning av beredningssystemen så att de följer specifikationerna,

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

- Att det etableras tydliga rutiner samt att det säkerställs att rätt kompetens och tillräckliga resurser finns inom de föreskrivande myndigheterna,
- Pedagogiska utbildningar, stödmaterial och rutiner för löpande kvalitetskontroller,
- Att referensnätet i NVDB, dit trafikföreskriften ska knytas, kontinuerligt underhålls och utvecklas och att även framtida vägnät kan levereras
- En successiv genomgång och kvalitetssäkring av befintliga trafikföreskrifter.

Deluppsdrag 2 – Begreppsmodellering

För att de data som utbyts inom offentlig förvaltning ska vara korrekta och tillgängliga finns ett nationellt ramverk för grunddata. Trafikverket ansvarar för utveckling av en grunddatadomän för transportsystemet.

Informationsspecifikation

Den riktar sig till två typer av intressenter:

- Dataproducenter, så att dessa kan exponera informationen på ett standardiserat och maskinläsbart sätt.
- Konsumenten av informationen, för dessa utgör specifikationen ett underlag för att hämta och förstå information från datakällor som tillhandahåller trafikregelinformation.

Använder Datex II som format men anpassad efter svensk trafiklagstiftning.

Syftet med en begreppsmodell är att identifiera viktiga företeelser och definiera dessa i form av begrepp och visa dess relationer till andra begrepp. Begreppsmodellen utgår från viktiga företeelser inom trafikregleringsområdet och definitionerna utgår i huvudsak från definitioner från trafikförordningen.

Deluppsdrag 3 - Regelverk

Vad ska uppdraget leverera? En realistisk genomförandeplan av maskinläsbara trafikregler för det samlade svenska vägnätet. Man utgår från följande förslag:

Förslaget bör utgå från befintliga system och processer för kungörande och hantering av trafikföreskrifter. Några förändringar av ansvarsfördelningen för framtagande av trafikföreskrifter bör inte genomföras.

Beslutsmyndigheterna ska ansvara för att trafikföreskrifter levereras som maskinläsbara trafikregler. Trafikföreskrifter bör även fortsättningsvis finnas tillgängliga i textformat parallellt med maskinläsbara data.

Trafikföreskrifter som kungörs i STFS ska levereras i maskinläsbart format samt innehålla geografiska koordinater och, när det är tillämpligt, hänvisa till referensnätet för väg i NVDB.

Transportstyrelsen ska få meddela närmare föreskrifter om utformning, överföring och publicering av trafikföreskrifter enligt förordningen (2007:231) om elektroniskt kungörande

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

av vissa trafikföreskrifter. Det nya arbetssättet för maskinläsbara trafikregler bör börja tillämpas från och med 2030.

Ansvar för att förvalta och tillhandahålla en vägdatabas ska regleras i förordningen (2010:185) med instruktion för Trafikverket. Det bedöms för närvarande vara tillräckligt att ansvaret för NVDB regleras i Trafikverkets instruktion. På längre sikt kan det dock finnas behov av en särskild reglering av NVDB.

Deluppdrag 4 – Stöd till föreskrivande myndigheter

Trafikverket och Transportstyrelsen utreder behov av stöd till föreskrivande myndigheter för att dessa ska leva upp till nya krav på trafikföreskrifter i maskinläsbart format och med vägnätsanknytning.

1. INLEDNING

Jörgen hälsade alla välkomna till ordinarie NVDB-rådsmöte.

2. DAGORDNING

Jörgen gick igenom agendan. Inga ytterligare inspel på övriga frågor.

Beslut 2:1 ***Dagordningen godkändes***

3. FÖREGÅENDE MÖTESANTECKNING

Genomgång av föregående minnesanteckningar, som godkändes.

Beslut 3:1 ***Mötesanteckningar 2026-03-12 godkändes***

4. STATUS AKTUELLA AKTIVITETER PÅ TRAFIKVERKET

Indatastöd och Ajourhållning

Ajourhålla sommargångar

Trafikverket tittar på möjligheten att lägga in föreskrifter med kortare ledtider än 6 månader, man kommer att lägga in sommargångar för att få en bild av arbetsinsats, mm.

Webbinarier

Under våren har det varit två webinarietillfällen där det ena tillfället hade temat namnsättning i dataprodukterna Bro- och tunnel, Gatunamn, Korsning och Övrigt vägnamn.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

På det andra tillfället var temat NVDB:s cykelvägnät i Lantmäteriet kartprodukter. God uppslutning och cirka 90-130 deltagare per tillfälle.

Kvalitetshöjande åtgärder

I samband med webinarier har informationsutskick med instruktioner skickats ut separat angående underlags/bristfiler som finns upplagt på Lastkajen till kommunerna. När det gäller vägnamn så är det att se över och rätta information så att det stämmer enligt det nya regelverket.

När det gäller cykelvägnätet pågår en jämförelse mellan NVDB/Lantmäteriets cykelnät och kommunen får möjlighet att kontrollera de vägar som saknas i NVDB, för att inte tappa information.

NVDB Kundundersökning 2025

Arbete pågår med att samla ihop de önskemål som kom fram vid kundundersökningen.

Statistik Indatalogen

Arbete pågår med att ta fram analyser av de ärenden som hanteras på Trafikverket via Indatalogen, där målet är att kartlägga trender och hur man undvika långa ledtider.

Dataprodukter och kvalitet

Gatunamn mm, rättning

Regelverken har inte varit tydliga för Bro- och tunnel, Gatunamn, Korsning och Övrigt vägnamn så målet har varit att förtydliga, rätta upp data och förbättra kvaliteten för dessa dataprodukter. Dataproduktspecifikationerna är nu uppdaterade och strukturen har justerats för Bro och tunnel samt för Övrigt vägnamn i datakatalogen.

Kontroller och underlag har tagits fram utifrån regelverket och lagts upp på Lastkajen. Nu pågår arbete att rätta upp namnen med stöd av underlaget och inledningsvis har kommunerna börjat rätta. Trafikverket kommer sedan att rätta det som inte kommunerna gjort och påbörjar det under vecka 24.

En ny dataprodukt har skapats för vägnamn på det statliga vägnätet och nu blir det möjligt att visa namn på stråk, leder och turistvägar längs vägnätet som är skyltade enligt vägmärkesförordningen.

Gatunamn, ny struktur

Önskemål att förenkla strukturen för gatunamn och bland annat ta bort länkröll. Utredning påbörjad och just nu pågår intervjuer med några kommuner och Lantmäteriet. Därefter tas kontakt med systemleverantörerna. Utredningen ska visa om man ska genomföra en strukturförändring eller om man ska behålla den nuvarande.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

Tillhandahållande

Utökat antal företeslsetyper i Öppet API på Trafikverket

Öppet API på Trafikverket är en tjänst för öppna data för trafikinformation väg i realtid som både företag och privatpersoner kan använda. Nu finns de flesta NVDB-produkter tillgängliga där.

Från PDF till digital DPS

Arbete pågår med att föra över dataproduktspecifikationerna för NVDB från pdf till digital DPS. Kommer att bli maskinläsbara och möjlighet till förkortade varianter.

5. DOKUMENT NVDB

Strategisk inriktning är uppdaterad till version 3.0

Strategisk inriktning för NVDB är ett stöd för hur vi ska tänka, jobba och utveckla de data som finns på 3-5 års sikt. Vi har sagt att vi ska göra en större översyn vart tredje år, så nästa större översyn kommer att ske 2027. I år var det en mindre revidering, genomgång är gjord och bedömning att en ny version skapas utan förändring på innehållet.

Beslut 5:1 ***Ny version av Strategisk inriktning för NVDB godkändes***

Syfte med NVDB-rådet, uppdaterad till version 2.0

Trafikverket har uppdaterat dokumentet NVDB-rådets syfte och innehåll utifrån resultatet i workshopen som genomfördes på förra NVDB-rådet. Dokumentet kommer att läggas upp på nvdb.se.

Beslut 5:2 ***Ny version av NVDB-rådets syfte och innehåll godkändes***

6. DIGITALISERING AV TÄTTBEBYGGT OMRÅDE

Nynäshamn har sett problem med tätbebyggda områden då de är generaliserade (och ibland väldigt grovt inritade) vilket medför att vägar som inte ska ingå i det tätbebyggda området finns med i NVDB. Det här ställer till problem då man ska registrera företeslser som påverkas av det tätbebyggda området, till exempel hastighet. Här kom frågan upp om inte Trafikverket kan generalisera det tätbebyggda området så att dessa problem inte uppstår. Svaret är att det inte är möjligt, Trafikverket kan inte gå in och förändra de tätbebyggda områdena. Däremot om tätbebyggt område i NVDB skiljer sig från ltf:en så kan man skicka in en felrapport så rättar Trafikverket.

Det här är dock ett problem som behöver förtydligas hur man ska förhålla sig och framför allt när det blir aktuellt med maskinläsbara trafikregler.

Ett annat problem gäller väghållare där kommunen är väghållare en kort bit på vägen som sedan blir enskild. Här har man fått besked att det inte är möjligt att registrera väghållare så. Stämmer det? Trafikverket undersöker.

7. TILLÅTA BK4 PÅ TJÄLADE VINTERVÄGAR MED STÖD AV GEOSTAKET

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

Tjälade vintervägar

Vi har idag "Vinterkungörelsen" som innebär att BK2 och BK3 kan bli BK1 (64 t) nov-mars om tjälen tillåter det. Generell utvidgning till BK4 (74 t) förhindras av broar. Broöverfarter med sänkt fart kan kompensera för ökad bruttovikt. Geofencing för att skydda broar (sänkt hastighet över bron vid en viss vikt på fordonet).

Planerar för en pilot vintern 2026/2027 i Västerbotten.

Samhällsnytta

Möjlighet för tyngre transporter (BK4) att framföras på tjälade vägar med stöd av geostaket, bidrar till:

- Effektivare transporter för näringslivet
- Minskade emissioner/utsläpp
- Lägre slitage på vägnätet

Införande med skarp tillämpning i ett begränsat område som ett första steg innebär att:

- Sätter press lite på näringslivet att leverera
- Vi kan dra nyttiga lärdomar för ett utökad område
- Vi kan även dra lärdomar inför andra framtida tillämpningar

8. ÖVRIGA FRÅGOR

Alexander undrar hur läget är kring kommunernas arbete med att skriva föreskrifter för de vägar som tidigare var BK1 och som nu har BK2?

Vid en kontroll är bedömningen att det är drygt 20 kommuner kvar som behöver se över om de ska skriva någon ny föreskrift eller inte. Tomas skickar över den lista som finns till Alexander.

Beslut 8:1 Tomas skickar över den lista som finns till Alexander över de kommuner som inte skrivit nya föreskrifter.

9. LAGET RUNT

Trafikverket: Fortsatt anställningsstopp, inte bara på grund av Kraftsamlingen till och med 15/2 2027. Bemanningstak på Trafikverket, resurskonsulter får uppdrag på max 1 år.

SKR: Förändringar i organisationen genomförd och förändringar i beredningen från och med mars förväntas på grund av valet.

Nynäshamn: Upphandling av nytt GIS-system pågår, då nuvarande inte går att förlänga på grund av offentlig upphandling. Görs gemensamt med Södertörnskommunerna.

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

Transportstyrelsen: Mycket på gång kring självkörande fordon, företag som testar, bland annat i Nacka. Intresse finns för hela landet. Regeringsuppdrag kring cykling i syfte att öka trafiksäkerheten, till exempel kring omkörning och linjemarkering. Fortsättning av deluppdrag 4 i maskinläsbara trafikregler både på Transportstyrelsen och Trafikverket.

Lantmäteriet: Linnéa har fått andra arbetsuppgifter på Lantmäteriet och slutar i NVDBrådet, Jan Sjöhed ersätter.

Statusen för digitala akter hos Lantmäteriet är fortsatt ansträngd efter nedstängningen som inleddes i maj 2024 på grund av allvarliga brister i informationssäkerheten, kommer inte öppnas i år.

Statusen för Lantmäteriets bostadsrättsregister är att projektet nu gått från utredning till faktisk uppbyggnad efter riksdagens beslut våren 2026. Insamling av data under 2027, ny lag kommer att tas fram.

Regeringsuppdraget om koordinatbestämda fastigheter handlar om att modernisera hur fastighetsgränser definieras i Sverige — från dagens system med fysiska gränsmarkeringar till juridiskt bindande koordinater.

Större efterfråga från Civilförsvaret angående kartmaterial från Försvaret, NMK finns nu. Lantmäteriet undersöker att återuppta tillhandahållandet av tryckta kartor.

Arbetet med att få in cykelvägnätet från NVDB till Lantmäteriets kartprodukter pågår. Samtidigt har man börjat ta fram det cykelvägnät som Lantmäteriet har och som saknas i NVDB. Lite trögt för stunden hoppas igång mer under hösten.

10. AVSLUT OCH KOMMANDE MÖTE

Nästa möte blir den 2 september via Skype. Fundera på teman att ta upp och skicka förslag till Tomas.

Jörgen tackar för dagen och mötet avslutas.

På mötet tagna beslut: _____

Beslut 2:1 Dagordningen godkändes

Beslut 3:1 Mötesanteckningar 2026-03-12 godkändes

Beslut 5:1 Ny version av Strategisk inriktning för NVDB godkändes

Beslut 5:2 Ny version av NVDB-rådets syfte och innehåll godkändes

Skapat av (Efternamn, Förnamn, org)	Dokumentdatum	Version
Löfgren Tomas, Trafikverket	2026-06-03	1.0

Beslut 8:1

Tomas skickar över den lista som finns till Alexander över de kommuner som inte skrivit nya föreskrifter.